

**ΕΙΔΙΚΟΣ ΔΙΑΒΑΘΜΙΔΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΝΟΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ
(Ε.Δ.Σ.Ν.Α.)**

**ΕΙΣΗΓΗΣΗ
ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΕΔΣΝΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΩΝ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ (ΠΕ.Σ.Δ.Α.) ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΕ ΤΗΣ 27^{ης} ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2012**

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2012

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Σήμερα είναι μια πολύ σημαντική ημέρα για την Αττική και το περιβάλλον της.

Με την απόφαση που καλούμαστε να πάρουμε, δρομολογούμε σημαντικές εξελίξεις σχετικά με τα απαραίτητα έργα υποδομής, τα οποία προβλέπονται από τον ισχύοντα σχεδιασμό, για την αντιμετώπιση ενός από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιφέρειά μας και που αποτελεί το κυριότερο ίσως περιβαλλοντικό πρόβλημα της χώρας.

Η διαχείριση των απορριμμάτων στην Αττική απασχόλησε από το 1979 και μετά πολλούς υπουργούς και αιρετούς της αυτοδιοίκησης και υπήρξε αντικείμενο πλήθους μελετών, ερευνών και πορισμάτων ομάδων εργασίας. Κανείς δεν θα ήθελε να υποτιμήσει τα βήματα προόδου που έγιναν σε διάφορα χρονικά σημεία της μακράς αυτής διαδρομής, ωστόσο το πρόβλημα στην ολότητα του παραμένει μέχρι σήμερα χωρίς ολοκληρωμένη λύση, ως απόρροια πολυδιάσπασης ευθυνών και αρμοδιοτήτων, υποτίμησης της σημασίας του θέματος, αναποφασιστικότητας και αναβλητικότητας, αλλά πάνω από όλα απουσία οράματος και σαφούς βούλησης για την εφαρμογή σύγχρονων και ολοκληρωμένων επιλογών.

Η πιο πρόσφατη φάση της πορείας αντιμετώπισης του προβλήματος - συνέχεια της οποίας είναι και η σημερινή μας συνεδρίαση και οι αποφάσεις που θα πάρουμε- αρχίζει με τον περιφερειακό σχεδιασμό που ξεκίνησε σε πρώτη φάση το 2001, εγκρίθηκε με νόμο το 2003 και επικαιροποιήθηκε το 2006.

Σας θυμίζω τα κυριότερα σημεία αυτής της διαδρομής:

Το 2001 με την 48445/28-9-2001 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής εγκρίθηκε το Πλαίσιο Διαχείρισης στερεών αποβλήτων Περιφέρειας Αττικής.

Στη συνέχεια το πλαίσιο εξειδικεύτηκε, ως προς τα έργα διαχείρισης και τη χωροθέτηση των εγκαταστάσεων επεξεργασίας και διάθεσης. Οι κατάλληλες θέσεις για εγκαταστάσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων θεσμοθετήθηκαν με το άρθρο 33 του νόμου 3164/2003.

Ως προς την επεξεργασία ο σχεδιασμός σε εκείνη τη φάση προέβλεπε εργοστάσια επεξεργασίας σύμμεικτων, μονάδες κομποστοποίησης προδιαλεγμένων, κέντρα διαλογής, μονάδες προεπεξεργασίας και ΧΥΤΥ.

Στη συνέχεια, εκπονήθηκαν μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τις ολοκληρωμένες εγκαταστάσεις διαχείρισης απορριμμάτων στη Δυτική και Ανατολική Αττική και εκδόθηκαν Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.

Με τον νόμο 3164/2003 θεσμοθετήθηκαν οι κατάλληλες θέσεις για εγκαταστάσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, αλλά δεν προσδιορίστηκαν οι μέθοδοι επεξεργασίας.

Ο Περιφερειακός Σχεδιασμός επικαιροποιήθηκε το 2006 με την 319/22.2.2006 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Αττικής. Στο πλαίσιο αυτό εξειδικεύθηκαν περαιτέρω στόχοι για την εκτροπή βιοαποδομήσιμων (οργανικά και χαρτί) αποβλήτων από την ταφή και για την ανακύκλωση και αξιοποίηση των υλικών συσκευασίας, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή και την εθνική νομοθεσία και ορίστηκε ο ΕΣΔΚΝΑ ως φορέας διαχείρισης για το σύνολο της Αττικής.

Από πλευράς τεχνολογιών στην εν λόγω απόφαση έγκρισης του ΠΕΣΔΑ αναφέρεται ότι όλες οι τεχνολογίες είναι οικονομικά βιώσιμες, λαμβάνοντας υπόψη τις προς επεξεργασία ποσότητες.

Στη συνέχεια εκπονήθηκε με ευθύνη του ΕΣΔΚΝΑ, μελέτη για την επιλογή των βέλτιστων τεχνολογιών για τις μονάδες επεξεργασίας των απορριμμάτων στην Αττική. Η μελέτη ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο 2008.

Στη βάση των συμπερασμάτων αυτής της μελέτης -που έγιναν αποδεκτά από τα αρμόδια τότε όργανα της Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΚΝΑ και ΤΕΔΚΝΑ-) προχώρησαν οι αντίστοιχες μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) για τις 2 μονάδες επεξεργασίας στη Φυλή και εκδόθηκαν τον Ιανουάριο του 2011 οι περιβαλλοντικοί όροι.

Η ανάγκη κάλυψης του κενού χρόνου μέχρι την υλοποίηση των διατάξεων του Νόμου του Καλλικράτη για τη σύσταση του Διαβαθμιδικού Συνδέσμου και ανάληψη της καθολικής ευθύνης, οδήγησε το ΥΠΕΚΑ, το ΥΠΕΣ και την Περιφέρεια Αττικής, μετά από διαδοχικές συσκέψεις και συνεργασία, στην προαγγελία για την πρόθεση προκήρυξης διεθνούς διαγωνισμού για την υλοποίηση έργων για τη διαχείριση απορριμμάτων της Αττικής (της τάξης του 1.355.000 τόνων ετησίως) για χρονικό διάστημα 20 – 25 ετών.

Σύμφωνα με την εν λόγω πρόκληση, με τη λειτουργία των νέων εγκαταστάσεων θα πρέπει να επιτυγχάνεται:

- 1) Η εξεύρεση άμεσης λύσης στη διαχείριση των απορριμμάτων της Αττικής ενόψει του επικείμενου κορεσμού των υπαρχόντων διατιθέμενων χώρων υγειονομικής ταφής
- 2) Η εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Ελλάδας έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αποφυγή ταφής των βιοαποδομήσιμων υλικών, σύμφωνα με τους στόχους της οδηγίας 99/31 για το έτος 2013 καθώς και το έτος 2020.
- 3) Η αξιοποίηση χρήσιμων πρώτων υλών που βρίσκονται στα απορρίμματα με την ανακύκλωση και την επαναχρησιμοποίησή τους καθώς και την αξιοποίηση του παραγόμενου βιοαερίου κατά την διαδικασία αποδόμησης των απορριμμάτων.
- 4) Η ενεργειακή αξιοποίηση τυχόν παραγόμενων δευτερογενών καυσίμων.
- 5) Η αξιοποίηση πιθανώς παραγομένου κατάλληλου εδαφοβελτιωτικού υλικού (compost).
- 6) Η μείωση του υπολείμματος προς ταφή.

Οι μονάδες επεξεργασίας θα κατασκευαστούν σε Φυλή, Άνω Λιόσια, Κερατέα και Γραμματικό.

Σύμφωνα με το σχεδιασμό στο διαγωνισμό θα γίνουν δεκτές όλες οι δόκιμες τεχνολογίες επεξεργασίας στερεών αποβλήτων υπό την προϋπόθεση ότι τηρούν τις απαιτήσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι έχουν ήδη δοκιμαστεί με επιτυχία.

Η προδημοσίευση τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση μέχρι το τέλος Οκτωβρίου και στη συνέχεια με πρωτοβουλία του ΥΠΕΚΑ πραγματοποιήθηκε ημερίδα στις 16/11/2011, όπου και συζητήθηκαν πολλά κρίσιμα ζητήματα του διαγωνισμού.

Στις 16.12.2011 εκδόθηκε η Υπουργική Απόφαση 52546/16.12.2011 με την οποία συγκροτήθηκε ο Ειδικός Διαβαθμιδικός Σύνδεσμος Νομού Αττικής, που σύμφωνα με τις προβλέψεις του νόμου 3852/2010 αποτελεί τον ΦοΔΣΑ στην Αττική.

Μετά από το ιστορικό που σας εξέθεσα μπορούμε να συνοψίσουμε τι ισχύει σήμερα για τη διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων στην Περιφέρεια Αττικής.

Η Περιφέρεια Αττικής χωρίζεται σε 2 Διαχειριστικές Ενότητες (Δ.Ε.):

- Η 1η αποτελείται από το σύνολο της Περιφέρειας Αττικής, πλην των νήσων Κυθήρων και Αντικυθήρων
- Η 2η αποτελείται από τα νησιά Κύθηρα και Αντικύθηρα

Για την επίτευξη των στόχων της Περιφέρειας αναφορικά με την Επεξεργασία και Αξιοποίηση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (Α.Σ.Α.) στην 1η Δ.Ε. της Περιφέρειας Αττικής προβλέπονται:

- Η εφαρμογή συστημάτων για τη συλλογή Ανακυκλώσιμων Υλικών από τα απόβλητα.
- Η εφαρμογή της διαλογής στην πηγή του Οργανικού Κλάσματος.
- Η κατασκευή Μονάδων Επεξεργασίας Προδιαλεγμένου Οργανικού Κλάσματος των Α.Σ.Α..
- Η κατασκευή Κεντρικών Μονάδων Επεξεργασίας (Μ.Ε.Α.) σύμμεικτων Α.Σ.Α. για τις οποίες όλες οι τεχνολογίες επεξεργασίας-αξιοποίησης Α.Σ.Α. είναι αποδεκτές.

Ειδικότερα τα έργα που προβλέπονται σε κάθε ΟΕΔΑ όπως αναφέρονται στην εγκριτική απόφαση, παρατίθενται ακολούθως:

Η Ο.Ε.Δ.Α. Δυτικής Αττικής περιλαμβάνει:

- Μονάδα Επεξεργασίας Σύμμεικτων Α.Σ.Α. - Ε.Μ.Α.Κ. Ι (πρόκειται για το υφιστάμενο Εργοστάσιο Μηχανικής Ανακύκλωσης – Κομποστοποίησης).
- Το νέο Χ.Υ.Τ.Α. στη θέση «Σκαλιστήρι», του Δήμου Φυλής,
- Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (Κ.Δ.Α.Υ.) Δυτικής Αττικής.
- Τις νέες Μονάδες Επεξεργασίας Σύμμεικτων Α.Σ.Α.
- Μονάδα Κομποστοποίησης Προδιαλεγμένων Οργανικών Υλικών.

Η Ο.Ε.Δ.Α. ΒΑ Αττικής περιλαμβάνει:

- Μονάδα Επεξεργασίας σύμμεικτων Α.Σ.Α.
- Το Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (Κ.Δ.Α.Υ.).
- Μονάδα Κομποστοποίησης Προδιαλεγμένων Οργανικών Υλικών.
- Χώρο Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (Χ.Υ.Τ.Υ.)

Η Ο.Ε.Δ.Α. ΝΑ Αττικής περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Μονάδα Επεξεργασίας σύμμεικτων Α.Σ.Α.
- Το Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (Κ.Δ.Α.Υ.).
- Μονάδα Κομποστοποίησης Προδιαλεγμένων Οργανικών Υλικών.
- Χώρο Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (Χ.Υ.Τ.Υ.)

Παράλληλα, στο ΠΕ.Σ.Δ.Α. περιλαμβάνεται και η ίδρυση και λειτουργία των εξής Κεντρικών Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (Σ.Μ.Α.):

1. Σ.Μ.Α. Σχιστού Πειραιά.
2. Σ.Μ.Α. Βορείων Προαστείων
3. Σ.Μ.Α. Ελαιώνα.
4. Σ.Μ.Α. στου Γουδή.
5. Σ.Μ.Α. Προμπονά.

Οι Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Απορριμμάτων στη 2^η Διαχειριστική Ενότητα είναι οι ακόλουθες:

- Χ.Υ.Τ.Α. Νήσου Κυθήρων.
- Χ.Υ.Τ.Α. Νήσου Αντικυθήρων.

Εκτός των δύο Χ.Υ.Τ.Α. δεν προτείνονται άλλες εγκαταστάσεις στην Ενότητα αυτή, λόγω του μικρού πληθυσμιακού μεγέθους.

Από τα παραπάνω έργα που περιλαμβάνονται στον ΠΕ.Σ.Δ.Α. σε φάση λειτουργίας είναι τα παρακάτω:

1. Υφιστάμενο Εργοστάσιο Μηχανικής Ανακύκλωσης και Κομποστοποίησης – ΕΜΑΙΚ 1, που δεν επαρκεί για τη συνολική διαχείριση των Αστικών Αποβλήτων του Λεκανοπεδίου.
2. Ο Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) στην περιοχή Σχιστού Πειραιά.
3. Ο Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) στην Κηφισσιά.
4. Ο Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) στην περιοχή Ελληνικού.

5. Ο Χ.Υ.Τ.Α. Φυλής, αλλά, ως η μόνη αδειοδοτημένη λειτουργούσα εγκατάσταση διάθεσης Αστικών Αποβλήτων στην Περιφέρεια, δέχεται τεράστιες πιέσεις.
6. Τέλος, υπάρχει σημαντική εξάπλωση των συστημάτων ανακύκλωσης, με ευρεία εφαρμογή της Διαλογής στην Πηγή, είναι λειτουργικά όλα τα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης ειδικών ρευμάτων αποβλήτων και πέντε (5) ΚΔΑΥ, ως εξής:
 - A) ΚΔΑΥ Αμαρουσίου
 - B) ΚΔΑΥ Ελευσίνας
 - Γ) ΚΔΑΥ Φυλής
 - Δ) ΚΔΑΥ Ασπροπύργου
 - Ε) ΚΔΑΥ Κορωπίου.

Συνεπώς το έργο του συνδέσμου μας είναι η υλοποίηση του μέρους του σχεδιασμού αυτού που ακόμα δεν έχει υλοποιηθεί.

Σήμερα το θέμα της συνεδρίασης αφορά στην υλοποίηση των τεσσάρων εγκαταστάσεων επεξεργασίας που προβλέπονται. Σε επόμενη συνεδρίαση θα συζητήσουμε για την υλοποίηση των μονάδων κομποστοποίησης προδιαλεγμένων οργανικών αποβλήτων, την ενίσχυση της ανακύκλωσης, δράσεις πρόληψης και επαναχρησιμοποίησης αποβλήτων καθώς και τον προγραμματισμό για νέο αναγκαίο χώρο διάθεσης.

Όπως γνωρίζετε ο Ειδικός Διαβαθμιδικός ως Νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου μπορεί να ακολουθήσει τους ακόλουθους τέσσερις τρόπους εκτέλεσης έργων και αυτό ισχύει για κάθε περίπτωση έργου ή παροχής υπηρεσιών ανεξαρτήτως μεγέθους με τις ακόλουθες διαδικασίες:

1. με αυτεπιστασία, μέθοδος η οποία δυστυχώς δεν χρησιμοποιείται ευρέως παρά μόνο στην εκτέλεση πολύ μικρής κλίμακας έργων κυρίως πρασίνου και αλλαγής φωτιστικών σωμάτων στο οδικό δίκτυο ή μικροεπισκευές σε κτίρια σχολείων, ακόμα και σε άμεσες επισκευές επούλωσης λάκκων κλπ.
2. ως δημόσιο έργο, μέθοδος κατά την οποία απαιτείται η εξασφάλιση της χρηματοδότησης με συγκεκριμένη και

εγγεγραμμένη στον προϋπολογισμό του Φορέα πίστωσης, η εξασφάλιση κατ' ελάχιστον προμελέτης, η οποία θα εξασφαλίζει τις προδιαγραφές του έργου.

3. ως παραχώρηση σε ιδιώτη, μέθοδος η οποία έχει εφαρμοστεί αρκετά συχνά π.χ. Αττική οδός, κλπ. κυρίως σε έργα στα οποία ο ιδιώτης έχει την πλήρη εκμετάλλευση των εσόδων του έργου.
4. και τέλος ως Σύμπραξη Δημοσίου Ιδιωτικού Φορέα (ΣΔΙΤ) που διέπεται από τις διατάξεις του Νόμου 3389/2005.

Από τις παραπάνω επιλογές προκρίνουμε την υλοποίηση των μονάδων επεξεργασίας ως έργα ΣΔΙΤ με τέσσερις διακριτούς παράλληλους διαγωνισμούς για τους ακόλουθους λόγους:

α) Ενιαία ευθύνη αναδόχου – όχι κατακερματισμός ευθυνών

Ως έργα ΣΔΙΤ στην ουσία αναφερόμαστε σε μακροχρόνιες συμβάσεις μελέτης, κατασκευής, λειτουργίας και συντήρησης έργων, με τον ιδιώτη ανάδοχο να είναι συνολικά υπεύθυνος απέναντι στον δημόσιο τομέα. Σε αυτά τα έργα, εργοστάσια για τη διαχείριση απορριμμάτων, το τελικό ζητούμενο είναι η αποτελεσματική λειτουργία τους και η ενιαία ευθύνη του αναδόχου αποτελεί πολύ σημαντικό παράγοντα επιτυχίας, αφού δεν έχουμε κατακερματισμό ευθυνών, όπως στην περίπτωση έργων όπου άλλος είναι ο μελετητής, άλλος ο κατασκευαστής και άλλος αυτός που καλείται να λειτουργήσει και να συντηρήσει αυτό που κατασκευάστηκε.

β) Καταλληλότερα διαστασιολογημένα έργα – μη σπατάλη δημόσιων πόρων

Είναι συχνό το φαινόμενο ο σχεδιασμός έργων στα οποία δεν περιλαμβάνεται και η λειτουργία, να οδηγεί αρκετές φορές σε υπερδιαστασιολόγηση του έργου, ακριβώς διότι δεν έχει κανείς με ασφάλεια προσδιορίσει τη λειτουργία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το γεγονός ότι άλλη είναι η δυναμικότητα μίας μονάδας διαχείρισης απορριμμάτων αν κατά την περίοδο λειτουργίας λειτουργεί με περισσότερες της μίας βάρδιες, και άλλη αν λειτουργεί μόνο με μία βάρδια. Ακριβώς αυτό το χαρακτηριστικό, το ότι η δημοπράτηση αυτών των έργων περιλαμβάνει και τη λειτουργία, οδηγεί τελικά, σε μικρότερη διαστασιολόγηση των έργων και συνεπώς σε μικρότερο επενδυτικό κόστος, δημόσιο και ιδιωτικό, και τελικά χαμηλότερο κόστος για τον πολίτη.

γ) Διαγωνισμοί με ανοιχτές τεχνολογίες – όχι υπέρ συγκεκριμένων τεχνολογικών λύσεων

Η διενέργεια των διαγωνισμών θα επιβάλει την πλήρη εφαρμογή όλων των ζητούμενων από κοινοτικές οδηγίες και εθνικούς νόμους, για την επίτευξη περιβαλλοντικών στόχων διαχείρισης απορριμμάτων, χωρίς να προσδιορίζουμε τις τεχνολογίες που θα οδηγήσουν στην υλοποίηση αυτών των στόχων. Επομένως το δημόσιο με πολύ καθαρό και διαφανή τρόπο δεν θα προσδιορίσει τη μία τεχνολογία έναντι της άλλης, και θα αφήσει στον υγιή ανταγωνισμό την επιλογή η οποία θα επιτυγχάνει πλήρως τους επιδιωκόμενους στόχους με το μικρότερο δυνατό τίμημα για τον πολίτη. Αναφορές του παρελθόντος, όπου ο τομέας διαχείρισης απορριμμάτων αποτελεί τομέα επιβολής μίας τεχνολογικής λύσης δεν μας αφορούν και με αυτό τον ξεκάθαρο τρόπο δεχόμαστε όλες τις τεχνολογίες που θα επιτυγχάνουν το ζητούμενο αποτέλεσμα με το μικρότερο δυνατό κόστος για τον πολίτη.

Βασικό στοιχείο θα αποτελεί οι τεχνολογικές λύσεις που θα προταθούν να αντιμετωπίζουν στην ολότητά του το θέμα της διαχείρισης απορριμμάτων. Δεν θα δεχθούμε λύσεις που δεν αντιμετωπίζουν αξιόπιστα τον πλήρη κύκλο παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων. Επιπλέον οι τεχνολογικές λύσεις θα έχουν δοκιμασμένη εφαρμογή εντός της Ε.Ε. και δεν θα επιτραπούν για ένα τόσο δύσκολο και οξύ πρόβλημα, πειραματικές και μη δοκιμασμένες λύσεις.

δ) Θεσμικό πλαίσιο ΣΔΙΤ – ισχυρός ρόλος του δημοσίου

Σε μια σύμπραξη ΣΔΙΤ το δημόσιο έχει ισχυρότατο ρόλο έναντι του αναδόχου. Αντισυμβαλλόμενος είναι ο διαβαθμιδικός σύνδεσμος, ενώ παράλληλα τα έργα αυτά εγκρίνονται από τη Διυπουργική επιτροπή στην οποία συμμετέχουν όλα τα αρμόδια υπουργεία (Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Εσωτερικών, Υποδομών, Οικονομικών). Επιπλέον, υπάρχει και υποστήριξη από την Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ του Υπουργείου Ανάπτυξης και ουσιαστικά υπάρχει μια πολύ ισχυρή κυβερνητική δέσμευση και κατάλληλη υποστήριξη ώστε ο διαβαθμιδικός ΦοΔΣΑ να επιτελέσει με τον βέλτιστο τρόπο το ρόλο του αντισυμβαλλόμενου δημόσιου φορέα. Ο νόμος ΣΔΙΤ Ν. 3389 αποτελεί ένα νομικό πλαίσιο το οποίο έχει διακομματική υποστήριξη

και είναι και διεθνώς αναγνωρισμένο ότι μπορεί να αποτελέσει το κατάλληλο συνολικό πλαίσιο υλοποίησης τέτοιων έργων.

ε) Μία σύμβαση ΣΔΙΤ δεν αποτελεί ιδιωτικοποίηση

Μέσω μιας σύμβασης ΣΔΙΤ και με όσα έχω αναφέρει έως τώρα, το δημόσιο διατηρεί απολύτως το ρόλο του ως κύριος του έργου, ενώ δεν ιδιωτικοποιείται η διαχείριση απορριμμάτων.

Ο ιδιώτης ανάδοχος καλείται να υλοποιήσει ένα έργο, μια μακροχρόνια σύμβαση, με πολύ συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις που θα θέσει το δημόσιο και η μη επίτευξη των όρων και προϋποθέσεων θα συνεπάγεται πολύ συγκριμένες και αυστηρές ποινές μη πληρωμής του αναδόχου κατά την περίοδο λειτουργίας.

Με άλλα λόγια ο πολίτης δεν θα πληρώνει αν δεν απολαμβάνει το επίπεδο των υπηρεσιών που έχουν προσδιοριστεί. Αυτό αποτελεί βασική αρχή των συμβάσεων ΣΔΙΤ, καθώς σε τυχόν επιπλέον κέρδος το οποίο θα προκύπτει κατά την περίοδο λειτουργίας από την αξιοποίηση προϊόντων, το δημόσιο και τελικά ο πολίτης, θα έχουν σημαντικό μερίδιο.

Επομένως διασφαλίζεται ο δημόσιος χαρακτήρας, οι εργαζόμενοι διατηρούν το ρόλο τους, ο ιδιώτης έχει πραγματικό κίνητρο να λειτουργεί πιο αποτελεσματικά το έργο, προστατεύεται το περιβάλλον και εν τέλει ο πολίτης έχει οικονομική ωφέλεια από αυτή την καλύτερη διαχείριση.

Στ) Χρηματοδότηση των έργων

Τα έργα θα χρηματοδοτηθούν και από κοινοτικούς πόρους κατά ένα ποσοστό (30%-40%) αλλά και με ιδιωτικούς πόρους. Η ιδιωτική συμμετοχή είναι απαραίτητη ώστε να υπάρχει το κατάλληλο κίνητρο, δηλαδή η αποπληρωμή αυτής της ιδιωτικής επένδυσης καθ' όλη τη διάρκεια του έργου για 23 έως 27 έτη, καθώς η μη σωστή λειτουργία θα συνεπάγεται τη μη πληρωμή του αναδόχου. Παράλληλα ξεκινάμε συζητήσεις με την ΕΤΕπ για την τραπεζική χρηματοδότηση από αυτήν, ενώ με το Υπουργείο ανάπτυξης είμαστε σε συνεργασία ώστε να αξιοποιηθούν χρηματοδοτικές δομές, όπως το σχεδιαζόμενο Ταμείο Χρηματοδότησης Έργων, το Jessica αλλά και πιθανώς πόροι της Περιφέρειας Αττικής όπου μέσω των εργαλείων αυτών, θα μπορούσαν επιπρόσθετα να δοθούν. Είναι προφανές ότι η δυνητική χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ και η χρηματοδότηση μέσω των ανωτέρω ταμείων προς τους αναδόχους θα έχει ως αποτέλεσμα την

οικονομικότερη τελικώς επιβάρυνση του πολίτη και όχι την πέραν του εύλογου κέρδους του αναδόχου.

Μέσω των συμβάσεων ΣΔΙΤ πραγματικά υπάρχει το πλήρες πλαίσιο εξασφαλίσεων για το δημόσιο συμφέρον, την αποτελεσματική λειτουργία των έργων και την οικονομική ωφέλεια στον πολίτη. Ο διαβαθμιδικός ΦΟΔΣΑ καλείται να υλοποιήσει μια τέτοια δράση όντας υπεύθυνος τόσο για τη διεξαγωγή του διαγωνισμού όσο και για την παρακολούθηση του έργου σε βάθος χρόνου. Αποκτάμε έναν ουσιαστικό επιτελικό ρόλο και μπορούμε με μη φοβικό τρόπο να δημιουργήσουμε τις συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού και διασφάλισης του δημοσίου συμφέροντος και να μετατρέψουμε το ζήτημα της διαχείρισης απορριμμάτων από κίνδυνο, σε επενδυτική ευκαιρία που θα δώσει θέσεις εργασίας και όφελος στον πολίτη.

Ειδικότερα τα έργα και ο τρόπος δημοπράτησής τους περιγράφονται στη συνέχεια.

Το αντικείμενο της σύμπραξης είναι η μελέτη, χρηματοδότηση, κατασκευή, συντήρηση, τεχνική διαχείριση και λειτουργία των τεσσάρων (4) Μονάδων Επεξεργασίας Απορριμμάτων (Μ.Ε.Α.) στην Αττική, ήτοι δύο ΜΕΑ στη Δυτική (Φυλή & Άνω Λιόσια) και δύο ΜΕΑ στην Ανατολική Αττική (Γραμματικό & Κερατέα), για χρονικό διάστημα από 23 έτη έως 27 έτη. Το ακριβές χρονικό διάστημα εκάστης σύμβασης σύμπραξης θα καθορισθεί στο πλαίσιο της προτεινόμενης διαδικασίας ανάθεσης του Ανταγωνιστικού Διαλόγου (Προτεινόμενη Διαδικασία Ανάθεσης - Ανταγωνιστικός Διάλογος).

Το ως άνω έργο, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του και για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη υλοποίησή του, προτείνεται να δημοπρατηθεί μέσω τεσσάρων χωριστών διαγωνιστικών διαδικασιών, έναν για κάθε ΜΕΑ και περιοχή. Η επιλογή αυτή κρίνεται σκόπιμη και για τη μείωση του ρίσκου εμπλοκής λόγω προσφυγών και ενστάσεων και επειδή στη σημερινή οικονομική συγκυρία ένα ενιαίο έργο θα μείωνε σημαντικά την δυνατότητα ικανοποιητικού αριθμού συμμετοχής.

Η Αναθέτουσα Αρχή (Ε.Δ.Σ.Ν.Α.) θα αναλάβει:

- ✓ Τη διάθεση κατάλληλων χώρων για την εγκατάσταση των υποδομών.
- ✓ Τον καθορισμό ελάχιστης απαιτούμενης δυναμικότητας κάθε Μ.Ε.Α.
- ✓ Την καταβολή του συμβατικού τιμήματος, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν απομειώσεις εξαιτίας μειωμένης απόδοσης του Αναδόχου.
- ✓ Την παρακολούθηση και έλεγχο της υλοποίησης της σύμβασης και της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών.

Ο Ιδιωτικός Φορέας Σύμπραξης (ΙΦΣ) θα αναλάβει:

- ✓ Τη χρηματοδότηση του Έργου με ίδια ή / και δανειακά κεφάλαια,
- ✓ Τη σύνταξη του συνόλου των απαραίτητων μελετών
- ✓ Το σύνολο των εργασιών κατασκευής των Μ.Ε.Α.
- ✓ Τη λειτουργία και συντήρηση των τεσσάρων ΜΕΑ καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης, έτσι ώστε οι παρεχόμενες υπηρεσίες να ανταποκρίνονται στα επιθυμητά επίπεδα απόδοσης.
- ✓ Την εμπορική εκμετάλλευση των παραγόμενων προϊόντων.
- ✓ Την ασφάλιση των κτιριακών και λοιπών εγκαταστάσεων και συστημάτων των υποδομών που αποτελούν αντικείμενο της Σύμβασης Σύμπραξης.
- ✓ Τη μεταβίβαση των υποδομών στο δημόσιο μετά τη λήξη της σύμβασης σύμπραξης.

Διαγωνιστική διαδικασία

Για την επιλογή του Ιδιωτικού Φορέα Σύμπραξης που θα αναλάβει την εκτέλεση του Έργου προτείνεται η διαδικασία του Ανταγωνιστικού Διαλόγου, που προβλέπεται στην Οδηγία 2004/18, που ενσωματώθηκε στην Ελληνική Νομοθεσία με το Π.Δ. 60/07 και συμπεριελήφθη και στο Ν. 3389/2005 περί Σ.Δ.Ι.Τ., σε περίπτωση ιδιαίτερα πολύπλοκων συμβάσεων.

Η Αναθέτουσα Αρχή προβαίνει στην περιγραφή των αναγκών και των απαιτήσεών της, στις οποίες μπορεί να περιέχονται και στοιχεία (ακριβής ποσότητα ΑΣΑ, χρόνος έναρξης παροχής υπηρεσιών διαχείρισης, διάρκεια σύμβασης κ.ά) τα οποία δεν έχει προσδιορίσει εκ των προτέρων και επιθυμεί να διατηρήσει την ευελιξία να τα οριστικοποιήσει στο πλαίσιο του διαλόγου με τους υποψήφιους. Η

ανάθεση της δημόσιας σύμβασης πραγματοποιείται βάσει του κριτηρίου της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

Σημειώνεται ότι λόγω της πολυπλοκότητας των συγκεκριμένων έργων, αποτελεί συνήθης πρακτική σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης η προκήρυξη τους με τη διαγωνιστική διαδικασία του Ανταγωνιστικού Διαλόγου.

Ο προτεινόμενος τρόπος εφαρμογής της διαγωνιστικής διαδικασίας του Ανταγωνιστικού Διαλόγου διεξάγεται σε δυο φάσεις:

A. Προεπιλογή υποψηφίων.

B. Διεξαγωγή διαλόγου και υποβολή δεσμευτικών προσφορών.

Κατά την πρώτη φάση, η Αναθέτουσα Αρχή προχωρά στην προκήρυξη του έργου με τη δημοσίευση Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος σύμφωνα με την οποία καλούνται όλοι οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλλουν αιτήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συμμετοχή στο διαγωνισμό. Η Αναθέτουσα Αρχή, βάσει πλήρως αντικειμενικών κριτηρίων, αξιολογεί τις αιτήσεις αυτές και προχωρά στην προεπιλογή ενός αριθμού υποψηφίων (έξι, σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική).

Κατά την δεύτερη φάση του διαγωνισμού, η Αναθέτουσα Αρχή θα καλέσει τους υποψηφίους να υποβάλουν δεσμευτικές προσφορές.

Σε όλη τη διάρκεια του Διαγωνισμού η Αναθέτουσα Αρχή δε θα προκρίνει τη χρήση συγκεκριμένης τεχνολογίας. Η υλοποίηση του έργου θα γίνει με όποια διαθέσιμη τεχνολογία μπορεί αποδεδειγμένα να καλύψει τους στόχους μείωσης του βιοαποδομήσιμου κλάσματος / ανακύκλωσης - ανάκτησης υλικών & ενέργειας, καθώς και οποιουσδήποτε άλλους σχετικούς περιορισμούς υπάρχουν από τη νομοθεσία και τις απαιτήσεις της Αναθέτουσας Αρχής.

Οι διαγωνιστικές διαδικασίες θα βασίζονται σε αντικειμενικό και διαφανή τρόπο αξιολόγησης τόσο στη φάση προεπιλογής όσο και στη φάση υποβολής δεσμευτικών προσφορών.

Με βάση τη διεθνή πρακτική δημοπράτησης αντίστοιχων έργων Σ.Δ.Ι.Τ. με τη διαγωνιστική διαδικασία του Ανταγωνιστικού Διαλόγου, ο ενδεικτικός προϋπολογισμός δημοπράτησης ενός έργου Διαχείρισης Απορριμμάτων τίθεται ως το εύρος των προϋπολογισμών των τεχνολογικών λύσεων που με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία ικανοποιεί τους κοινοτικούς και εθνικούς στόχους.

Στο συγκεκριμένο Έργο, καθένας από τους Αναδόχους θα αμείβεται για την ποσότητα των Α.Σ.Α. που θα διαχειρίζεται, κατά την περίοδο λειτουργίας, εφόσον τηρεί όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση και την περιβαλλοντική νομοθεσία και επιτυγχάνει τους στόχους του ΠΕ.Σ.Δ.Α.

Η Αναθέτουσα Αρχή θα συμμετάσχει στη χρηματοδότηση κατασκευής των τεσσάρων ΜΕΑ με την καταβολή ποσού έως **150.000.000 Ευρώ**, μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.), που θα προέρχεται από Κοινοτικούς και Εθνικούς Πόρους. Το τελικό ποσοστό συμμετοχής του Δημοσίου στην χρηματοδότησή τους θα εξειδικευθεί και στο πλαίσιο του Ανταγωνιστικού Διαλόγου, χωρίς να δεσμεύεται εκ των προτέρων η Αναθέτουσα Αρχή για το ύψος της συμμετοχής της.

Παράλληλα θα εξετασθεί και η χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) η οποία έχει εκφράσει επί της αρχής την πρόθεσή της να εξετάσει τη χρηματοδότηση των συγκεκριμένων έργων.

Οι Σ.Δ.Ι.Τ. αποτελούν ένα χρήσιμο εργαλείο ανάπτυξης στους τομείς των υποδομών και της παροχής υπηρεσιών από την πλευρά του Δημοσίου Τομέα, το οποίο φιλοδοξεί να συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας στα επόμενα χρόνια, προσφέροντας στο Δημόσιο τη δυνατότητα να αξιοποιήσει τα πλέον σύγχρονα μέσα για την παροχή υποδομών και υπηρεσιών προς τους πολίτες. Στην παρούσα δυσχερή οικονομική συγκυρία, οι Σ.Δ.Ι.Τ. δε δίνουν μόνο νέα ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη διασφαλίζοντας την έγκαιρη και προσηκούμενη ολοκλήρωση αναγκαίων υποδομών, αλλά, συμβάλλουν παράλληλα στην απελευθέρωση κρατικών πόρων, προκειμένου αυτοί να χρησιμοποιηθούν σε κοινωνικές και αναπτυξιακές προτεραιότητες, προς όφελος των πολιτών.

Η διεθνής εμπειρία έχει δείξει ότι τα οφέλη από τις Σ.Δ.Ι.Τ. είναι πολυδιάστατα, τόσο για τους πολίτες, οι οποίοι απολαμβάνουν περισσότερες υποδομές και ποιοτικότερες υπηρεσίες, όσο και για το Δημόσιο Τομέα που μετακυλύει στον ιδιωτικό τομέα μία σειρά κινδύνων που δεν μπορεί να διαχειριστεί αποτελεσματικά.

Τα έργα που υλοποιούνται μέσω Σ.Δ.Ι.Τ. εγκρίνονται προηγουμένως από τη Διυπουργική Επιτροπή Σ.Δ.Ι.Τ. (Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ.) κατόπιν

επεξεργασίας και σχετικής εισήγησης της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ. Σε αυτό το πλαίσιο δράσης, η Ειδική Γραμματεία Σ.Δ.Ι.Τ. του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων,, η οποία έχει συσταθεί στα πρότυπα αντίστοιχων μονάδων που λειτουργούν σε άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ε για την προώθηση και εφαρμογή του θεσμού των συμπράξεων διαθέτει την απαραίτητη τεχνογνωσία και είναι θεσμικά επιφορτισμένη με τον συντονισμό και την υποστήριξη των Δημόσιων Φορέων που υλοποιούν έργα Σ.Δ.Ι.Τ. , καθώς και των κατά περίπτωση εμπλεκόμενων υπηρεσιών.

Η μέθοδος της υλοποίησης έργων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Απορριμμάτων με τη διαδικασία των Σ.Δ.Ι.Τ. αποτελεί κοινή πρακτική σε πολλές χώρες στη Διαχείριση Αποβλήτων, και κυρίως στην Ευρώπη, με ιδιαίτερα θετικά αποτελέσματα, καθώς δίνεται λύση σε όλα τα επίπεδα Διαχείρισης των Απορριμμάτων της εξυπηρετούμενης περιοχής, ενώ ταυτόχρονα εξασφαλίζεται στους πολίτες η υψηλού επιπέδου παροχή υπηρεσιών. Αυτό συμβαίνει γιατί ο Δημόσιος Φορέας δεν προμηθεύεται απλώς υποδομές και εξοπλισμό αλλά ολοκληρωμένες υπηρεσίες. Η σύνδεση της αμοιβής του Αναδόχου με την επίτευξη συγκεκριμένου αποτελέσματος και με το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών διαμορφώνουν το κατάλληλο πλαίσιο κινήτρων για την αρτιότητα του έργου διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό τη λειτουργικότητα του συστήματος σε βάθος χρόνου.

Συμπερασματικά λοιπόν σήμερα προχωρούμε σε μια απόφαση για την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης των έργων διαχείρισης απορριμμάτων της Αττικής με τη διαδικασία των ΣΔΙΤ προς την Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Η αίτηση αφορά και στις 4 μονάδες επεξεργασίας απορριμμάτων που προβλέπονται σε συνέχεια του ΠΕΣΔΑ του 2001 που επικαιροποιήθηκε το 2006. Στη συνέχεια και μέχρι την αίτηση υπαγωγής των έργων στα έργα ΣΔΙΤ, που θα αποφασιστεί από την αρμόδια διυπουργική επιτροπή, αλλά και αμέσως μετά την απόφαση υπαγωγής, σε συνεργασία με την Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ θα οριστικοποιηθούν τα τεύχη δημοπράτησης.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Μαζί θα δώσουμε το μήνυμα ότι -σε μια περίοδο μεγάλης αμφισβήτησης των δυνατοτήτων της χώρας μας- μπορούμε επιτέλους στον κρίσιμο τομέα των απορριμμάτων να δρομολογούμε λύσεις αντίστοιχες με την σπουδαιότητα των θεμάτων, χωρίς πλέον αναβολές και κωλυσιεργίες.

Έρθε η ώρα να δώσουμε λύσεις για το περιβάλλον, για τους πολίτες για το αύριο των παιδιών μας. Απλά και αποτελεσματικά.

Σας ζητώ λοιπόν να σταθούμε όλοι θετικά απέναντι στη μεγάλη αυτή πρόκληση ευθύνης για την Αττική.

Οφείλουμε σε αυτή τη συγκυρία να οδηγήσουμε την ανάπτυξη με όρους δημοσίου συμφέροντος.

Εν όψει όλων των προαναφερθέντων, εισηγούμαι:

1. Την υλοποίηση του έργου «Μελέτη, χρηματοδότηση, κατασκευή, συντήρηση, τεχνική διαχείριση και λειτουργία τεσσάρων Μονάδων Επεξεργασίας Απορριμμάτων στην Αττική», όπως αυτό περιγράφηκε αναλυτικά ανωτέρω, με Σύμπραξη Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, κατά τις διατάξεις του Ν. 3389/2005.
2. Τη δημοπράτηση το έργου μέσω τεσσάρων διακριτών, παράλληλων, με ιεραρχημένη προτεραιότητα ωριμότητας διαγωνιστικών διαδικασιών (ανά εκάστη περιοχή και Μονάδα Επεξεργασίας Απορριμμάτων), με ενδεικνυόμενη διαδικασία δημοπράτησης αυτή του ανταγωνιστικού διαλόγου για τους λόγους που ήδη αναλύθηκαν.
3. Την εξουσιοδότηση του Προέδρου του Ε.Δ.Σ.Ν.Α.:
 - Να υποβάλει προς την Ειδική Γραμματεία Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, πρόταση για ένταξη στον Κατάλογο Προτεινομένων Συμπράξεων (άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 3389/2005) του ως άνω έργου, καθώς και τυχόν συμπληρωματικά συναφή στοιχεία και έγγραφα.

- Σε περίπτωση θετικής αξιολόγησης της προτάσεως από την Ειδική Γραμματεία Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα και εντάξεώς της στον Κατάλογο Προτεινομένων Συμπράξεων, να υποβάλει αίτηση προς τη Διυπουργική Επιτροπή Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα για την υπαγωγή της προτεινόμενης Σύμπραξης στις διατάξεις του Ν. 3389/2005.
- Να προβεί σε όποια άλλη ενέργεια συμπληρωματικά απαιτηθεί για τη διεκπεραίωση και επιτυχή ολοκλήρωση των ως άνω.